

Yhteiset vähimmäiskriteerit päästöttömissä työmaissa

Liite 1. Päästöttömät työmaat green deal -konseptiin
3.11.2022

Green deal sitoutuneiden organisaatioiden yhteistyönä käynnistyi toimialakohtaisten kriteerien jalkauttamiseksi omat ryhmät, jotka ovat koostaneet tarkennetusti neljälle toimialalle green deal –sopimuksen mukaisia vähimmäiskriteereitä vuodesta 2023 alkaen:

- Kunnossapito peruskriteerit
- Talorakennuksen peruskriteerit
- Infrarakentamisen peruskriteerit
- Päällystehankintojen peruskriteerit

Ryhmät ovat kokoontuneet säännöllisesti alkaen vuodesta 2021. Tässä liitedokumentissa on kuvattu kriteerien rajaukset sellaisena kuin ne ovat yhteisesti käsitelty ryhmässä. Jokainen hankintayksikkö voi kuitenkin soveltaa kriteereitä omalla tavallaan, eivätkä tämän liitteen muotoilut välttämättä esiinny sanatarkasti hankinnoissa. Liitettä tulee tarkastella osana päästöttömät työmaat -konseptia.

Kunnossapidon peruskriteerit 2023 alkaen

Urakan toteutuksessa käytettävien polttomoottorikäyttöisten työkonoiden tulee täyttää päästötasoltaan **STAGE IV*** -luokan ja kuorma-autojen **Euro VI** -luokan vaatimukset tai olla vähäpäästöisempiä. Vaatimus ei koske tiehöyliä eikä alle 14 vuorokautena kalenterivuodessa käytettävää kalustoa.

Vaatimuksen voi täyttää myös kalustoon jälkiasennetuilla pakokaasunkäsittelylaitteistoilla. Kuorma-autojen puhdistuslaitteiston päivityksestä tulee löytyä merkintä rekisteröintitodistuksesta. Lisäksi sekä työkonoiden että kuorma-autojen laitteistopäivityksistä toimitetaan kalustoluettelon liitteenä kolmannen osapuolen (laitteiston valmistaja) todistus päästövähennyksestä kyseisessä ajoneuvossa tai työkonossa.

Valittu urakoitsija toimittaa ennen (**sopimuskatselmusta/aloituskokousta**) kalustoluettelon, joka sisältää liitteen X mukaiset yksilöivät tiedot kalustosta. Jos kalustoa vaihdetaan tai lisätään sopimuskauden aikana, tulee urakoitsijan toimittaa viipymättä päivitetty kalustoluettelo. Myös luetteloon myöhemmin lisätyn kaluston tulee täyttää määritellyt kalustovaatimukset.

Pienkoneissa (teho ≤ 4 kW) tulee suosia sähkökäyttöisiä koneita.

**Stage IV päästövaatimus on tullut käyttöön vuonna 2014 ja koskee teholtaan 56 kW tai suurempia koneita. Tätä pienitehoisemmilta koneilta hyväksytään aiemman Stage IIIB -luokan mukainen päästötaso. Varmuus työkonon päästöluokasta löytyy valmistajan teknisistä tiedoista.*

Talonrakennuksen peruskriteerit 2023 alkaen

Rakentamisessa yli 10 työpäivänä käytettävien polttomoottorikäyttöisten työmaakoneiden tulee täyttää vähintään **STAGE IV*** luokan ympäristövaatimukset. Vaatimus koskee vain seuraavia koneita:

Pyöräkuormaajat, kaivukuormaajat, pienkuormaajat, pyörälustaiset kaivukoneet, telalustaiset kaivukoneet, kurottajakuormaajat, traktorit, jyrät, Kiinteistönhuollon monitoimikoneet, trukit

Ympäristövaatimuksen vastaisista työmaakoneista määrätään sanktio xxxx € työkoneetta kohden [Tilaaajan täytettävä]

Valitulta urakoitsijalta vaaditaan kalustoluettelo, jota voidaan tilaaajan hyväksyessä täydentää urakan aikana, mikäli käytettävää konekalustoa joudutaan vaihtamaan tai lisäämään.

Työmaalla ei saa käyttää työkoneita, joita ei ole kirjattu kalustoluetteloon. Kaikkien kalustoluetteloon tehtävien täydennysten on täytettävä samat vaatimukset kuin tarjouspyynnössä on määritelty.

Pienkoneissa (teho ≤ 4 kW) tulee suosia sähkökäyttöisiä koneita.

**Stage IV päästövaatimus on tullut käyttöön vuonna 2014 ja koskee teholtaan 56 kW tai suurempia koneita. Tätä pienitehoisemmilta koneilta hyväksytään aiemman Stage IIIB -luokan mukainen päästötaso. Varmuus työkoneen päästoluokasta löytyy valmistajan teknisistä tiedoista.*

Infrarakentamisen peruskriteerit

Ei laadittua yhteistä pohjaa. Esimerkkinä Helsingin Kaupunkiympäristötoimialan käyttämät kriteerit.

Työmaakoneiden tulee täyttää vähintään **STAGE IV** luokan vaatimukset. Työmaakoneilla tarkoitetaan seuraavia:

- pyöräkuormaajat
- kaivukuormaajat
- pienkuormaajat
- pyöräalustaiset kaivukoneet
- tela-alustaiset kaivukoneet
- kurottajakuormaajat
- traktorit
- valssijyrät
- tiehöylät
- monitoimikoneet
- nosturit
- trukit

HUOM:

Stage IV päästövaatimus on tullut käyttöön vuonna 2014 ja koskee teholtaan 56 kW tai suurempia koneita. Tätä pienitehoisemmilta koneilta hyväksytään aiemman Stage IIIB –luokan mukainen päästötaso. Varmuus työkoneen päästöluokasta löytyy valmistajan teknisistä tiedoista.

Urakoitsijan käyttämän raskaan kuljetuskaluston tulee täyttää vähintään EURO VI luokan päästövaatimukset.

Päällystyshankintojen peruskriteerit 2023 alkaen

Ei laadittua yhteistä pohjaa. Yhteisesti sovitut rajaukset.

- Työkoneiden Stage IV osalta vaatimus koskee vain jyriä ja levittämiä

Kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen verkostomaisella osaamiskeskuksella (KEINO), on keskeinen rooli sopimuksen toteuttamisessa yhteistyössä ministeriön kanssa. KEINO tukee ja auttaa julkisia hankkijoita kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen kehittämisessä. Ympäristöministeriö ja KEINO-osaamiskeskus seuraa sopimuksen tavoitteiden saavuttamista, arvioi sen vaikuttavuutta ja jatkokehittää sopimusta yhteistyössä sitoutuneiden hankintaorganisaatioiden kanssa.

Lisätietoa green deal-sopimuksesta:

- <https://www.hankintakeino.fi/fi/palvelut/hankintojen-green-deal-sopimukset/paastottomien-tyomaiden-green-deal-sopimus>
- <https://sitoumus2050.fi/paastotontyomaa#/>

Voit olla yhteydessä suoraan myös KEINO-osaamiskeskuksen asiantuntijoihin:

Taneli Varis, taneli.varis@motiva.fi

Jenni Rovio, jenni.rovio@motiva.fi

KEINO

Kestävien & innovatiivisten
julkisten hankintojen
verkostomainen osaamiskeskus

Kiitos!

[@hankintakeino](https://twitter.com/hankintakeino)

[@keino-osaamiskeskus](https://www.linkedin.com/company/keino-osaamiskeskus)

[@hankintakeino](https://www.youtube.com/channel/UC...)

[hankintakeino.fi](https://www.hankintakeino.fi)